

LASTEN OSASTO

JACKSONVILLE, OHIO.

Pikku Sumurin kukat

Vastaus kysymykseen mistä syystä kaupungissa olevat työttömät työlläiset eivät mene maaseudulle, jossa olisi työtä ja koteja?

Työttömänä olleella työlläisellä ei ole mitään mahdollisuutta mennä maaseudulle omistamaan niitä tyhjiä koteja ja niitä hyviä maatiloja, joissa hän omalla työllään tulisi elämään. Ne maatilat omistavat aina jotkut yksilöt ja ne ovat rahalla ostettavat ennen kuin sinne voi mennä asumaan.

Työlläiset kodittomina ajeltivat palkasta toiseen, ovat aina rahattomia ja niin on heidän mahdollisuus mennä maaseudulle perustamaan itselleen koteja ja niin ne pysyvät vieläkin tyhjinä maaseudulla talot työvoiman puutteesta ja työlläiset ajeltivat palkasta toiseen ilman kotia ja ilman ruokaa ja vaatteita.

Matti Andersson.

CONNEAUT, OHIO.

Haluan vastata tuntemattoman toverini Helvi Sairnon kysymyksiin, miksi on niin paljon työttömiä ja kodittomia ja maaseudulla on niin paljon työtä ja tyhjiä koteja? Olen ollut tilaisuudessa näkemään rikkaita ja köyhiä täällä maaseudulla, vaikka olen ollut vain kuusi kuukautta. Olen nähnyt miehiä hake-massa työtä. Köyhät farmaarit eivät voi pitää työmiehiä, heillä ei ole varaa maksaa palkkaa eikä edes antaa ruokaakaan, hädintuskin oma väki pärjää, ei voi sanoa kunnollisesti. Rikkaat farmaarit taas eivät tarvitse työmiehiä kun ne voivat ostaa koneita, jotka tekevät työn. Talon isäntä itse istuu mahtavan koneen istuimella ja kääntelee pyörästä, se vetää koneet pellolla ja kartanolla pyörittää koneita kuinka työ vaatii, joten ei tarvita työlläisiä kuin kaksi tahi kolme päivää vuodessa. Talvella sahataan puut yhdessä päivässä vuodeksi ja kesällä puhdistetaan jyvät päivässä. Tällöin tarvitaan apulaista, mutta naapurit kokoontuvat silloin auttamaan toisiaan.

Kodittomia taas on siksi kun kaupungissa on niin korkeat vuokrat ja vähän maksetaan palkkaa työstä ja työtökään ei ole hetimitäkään kaikilla. Maaseudulle ei voi mennä asumaan jos ei ole rahaa. Maasta on korkea vuokra, etteivät köyhät sinne voi mennä. Vissiin se kapitalisti iskee kyntensä sinnekin vaikei siellä paljon ihmisiä näekään. Tyyne Nissi.

HERBSTER, WISCONSIN.

Tämä on ensimmäinen kerta kun minä kirjoitan Toverittareen. Minä olen yhdenoista vuoden vanha ja olen seitsemännessä luokassa koulussa. Minun opettajani nimi on miss Hazel Thorson. Minulla on yksi sisar, jonka nimi on Johanna ja kolme veljettä, joiden nimet ovat Eino, Arvo ja Akseli. Arvolla on jänkiä.

Pian saa käydä uimassa Superior-järvessä.

Hauskaa kesää kaikille Toverittareiden pienille ja suurille lukijoille.

Jennie Leppälä.

NOYO, CALIF.

Ei täältä Noyosta ole koskaan näkynyt Toverittareesta lasten kirjoituksia, vaikka ei täällä olekaan monta suomalaista lasta. Täällä ei ole yhtään kirkkoa eikä haalia. Tämä on niin pieni kaupunki. Me käymme Fort Braggin osaston haallilla ohjelmaa kuulemassa.

Minä en ole käynyt suomalaista koulua. Olen vaan itse opetellut kirjoittamaan ja lukemaan suomea. Minä en oikein hyvin osakaan kirjoittaa, mutta yritän, että saa sa noa, että olen kerran kumminkin koettanut.

Elsie Grönwall.

Metsässä vähän matkaa kaupungista, sinisen virran rannalla istui pikku poika leikkien. Hänen nimensä oli Sumur, hän oli viiden vuoden ikäinen.

Hän pöimä metsästä paljon kukkia, solmi niistä seppeleen. Kaupunkiin tultuaan tarjosi hän kukkasepeleitä kadulla seloskeleille sekä vastaantuleville ihmisille. Mutta kukaan ei halunnut ottaa niitä.

Hänen silmänsä täyttivät kyynelillä. Hän puristi kukkia sydäntänsä vasten ja suuntasi kukkansa kaupustelijoiden luo, jolle hän tarjosi kukkiensa, mutta kukaan ei niitä huollinut. Muuan lihava kauppias, joka seisokeli kauppansa edustalla, kysyi: "Ovatko nuo kukkasi jostain arvosta?"

Silloin käsitti Sumur, etteivät hänen kukkansa olleet minkään arvot-sia, joka häntä suretti suuresti.

Kadun kulmassa istui pikku tyttönen, joka paperista ja rautalangasta valmisteli tekokukkia kauppaan varten. Nähtyään Sumurin seloskele-van siinä kukat kädessään, huudahti hän:

"Mitä sinä täällä teet? Sinulla ei ole kaupustelulupaa kukkiesi myyntiä varten. Mene tiehesi siitä, ennenkuin sinut siitä ajetaan pois!"

"En minä näitä kukkia myy, oiskin vain lahjoittanut ne jollekin, virkoi pikku Sumur ja lähti hiljalleen astelamaan.

Näin kulki pikku Sumur siheksi kun uupumus oli kokonaan hänet voittanut. Töin tuskin hän enää jaksot kantaa kukkia, joita hän yhä puristi rintaansa vasten, ja jotka auringon paisteesta jo alkoivat kuihtua.

Vihdoin oli Sumur kotona äitinsä luona, joka oli köyhä ompelijatar ja asui kaupungin laidassa. Sumur astui äitinsä ompelukoneen ääreen, las-ki seppeleensä äitinsä syliin ja vai-pui uupuneena lattialle.

Pikku Sumur oli sairastunut kuumeseen. Äiti valvoi öin ja päivin Sumurin vuoteen ääressä. Kolmantena päivänä hän kutsui köyhään lääkäriin tarkastamaan. Lääkäri tuli ja tutkittuaan huomasi, että Sumuria ei enää voida parantaa. Jonkun päivän perästä kuoli pikku Sumur. Äiti suri pikku polkaansa katkerasti. Muistellessaan häntä hän illoin työstänsä väsyneenä otti esille säilöstyään nyt jo kulluneet kukkasepeleet, jotka pikku Sumur oli solminut metsässä aurinkoiseen kääpä-vänä mutta joita kukaan ei halunnut ottaa, ja katseli niitä kuin parhaita aarretta.

Muutamia muistoja

(Jatkoa yhdenläätoista sivulta)

Muutaman päivän perästä me olimme Dunhaminassa, Matti Lehtisen halkokämpillä. Kämpät olivat juuri valmistumisillaan ja veistet-tyjen tuoreiden settriseinien mehevä haju tunkeutui sieramiin ja kaikki tuntui heräävässä keväessä kodikkaalta. Trooppillinen metsä ja metsän eläimet olivat toista, kun Suomessa.

Miehet olivat ostaneet kaksiteräiset kirveet, joiden lapoihin oli li-mattu kauniit intianpäin etelkeit ja nyt niihin tehtiin rautapuuista not-kahtavia pitkiä varsia. Rautamou-karit ja pitkät teräskillat, kummal-liset sahat ja viiluvärkit olivat a-setettuina kantojen päihin. Ystä-vällisesti ohjallivat kokeneet toverit uusille tulokkaalle työkalujen kun-toon panoa.

Sain lahjaksi hyvän kirveen erääl-tä nurmolaishelta (ikävä vaar, että on nimi unohtunut, luulen hänen ol-

leen Harjun Malkin) ja "Pikku De-työn temppelellä siitä tuli kuin tullaikin vi" otti minut toverikseen, jolla oli komeinta laatua.

Näissä entisissä, sekä sitä seura-villa päivillä oli hän opettanut vissa unohtumattomissa muistoissa minua sahuriksi. Toisinaan sain askartelee ajatus täällä kaukaise-moukaroida rautakilloja minkä jak-soin. Hyvä toverini puheli: Voisihan sinusta jotakin tulla, kunhan kerkiät set hohteet kaukaiseksi kaipaukse-limppua jauhaa; nyt vartesi on vielä si.

Keväällä 1918, jolloin haaksirik-koutui Suomen vapauden laiva, ani-harjoja meistä kaantautsi maihin-lään kaukaisille punaisille malle, Olemme olleet silminnäkijänä sen suuren huomenen nousussa, jain, enkä palannut enää "tripille," joka tuleman pitää, jolloin orjien ah-Ruumiini kaikki paikat olivat niin distus ja epätoivo lakkaa ja maall-mata hallitsee työn kansa.

Bugenessa, Siperiassa 29. 4. 1922, Väinö Sjögren.

Hullailehan polka, ei ole kiiret-tä, kyllä me ammumme peuroja, että syöt ja vartut. Ei se lepo mene huk-kaan. Näin puhelivat hyvät toverit. Mutta minä tiesin, etten kiillpuita jaksa tehdä, olen liian nuori ja helk-ko.

Me olimme eronneet seksuunakä-n-gistä, ja trammasimme Insnorissa, kymmenen tunnin kiuhkia 8 kuukau-ta. Neljänentoista tasanteen "stei-singillä" olin jo oppinut tappelulla ot-tamaan edullisen tilan silnän kanso-ken kirjavassa orjien parvessa, mikä riiteli pitkissä riveissä päästäkseen nosto-puomille ja häkkiin, mikä kiil-dähti linnun silvillä korkeuksiin ja maailmaa näkemään herran pislää-kin lempeätä loimua.

Oulun pojan kanssa olimme tottu-neet pukemaan vaunua ja tunte-maan kapeakiskoisien rautatien kaik-ki ominaisuudet. Mokkerin työ oli myös alkanut lulistaa, sillä meidän oli ollut pakko iskeä täysin voim-iin pallin kimppeun jos mieli merkki-laudan pitää kunnossa ja vesi vir-taill ehtymättömänä paidan päällä, sillä juotava oli kovasti, kun työ-paikka oli lämpimän puoleinen.

Muistan Oulun pojan käsivarret vahvoiksi, kun me asetimme ne vau-nun täytettyä luontevasti ristiin ja aloimme työntää joustavin ottein suudille.

Usein saimme kuulla timperimies-ten ja mainarien nalkuttelua, ei työstä, mutta kahdesta eri aatteesta. "kristillisestä rahtiusasiasta" ja "so-sialistisesta anarkismista" ja kol-manneksi aatteen edustajaksi otti osaa kinasteluun vanha mustapartai-nen onnattava "hurri". Hän puhui huonoo suomea, mutta siitä huoli-matta soitti aina suutaan. Hänellä oli punainen nenä, josta aina tippul-vettä kun puhui.

S—nan pärkkele vieköön anar-kistit ja vesi polkset, kun vaan saa viskyä ja piiraa".

Kun jalestäpäin sain kokemusta kalvostyömiehenä muualla, varsinkin lännen kuortsi s. o. kovan oo-rin hyvällämaissa kalvannoissa, tu-hin huomamaan miten surkeat työ-paikot idän pehmeämultaisissa rauta-kuopiassa on.

Kova aika oli Coloradon vuoristossa, seuraavan talven ja kesän. Työttö-myys kummitteli silloin sitkeimmäs-sä muodossaan. Kuka sai työn, hän oli onnellinen, mutta useasti joutuu ruokkimaan työtöntä toveriaan.

Kolme kuukautta kävimme uskol-lisesti "runnilla" jonka ajan söimme tovereiden leipää joka päivä, sillä uusilla miehillä ennen kaikkea oli vasta viimeinen mahdollisuus.

Vihdoin Alex Ahnger ja Fränk Heikkilän kera liisasimme Janin vuoristossa, missä olimme nipin nä-pin keväiseen, kun itse valmistim-me ruokamme. Sen jälkeen alkoivat hieman paremmat ajat ja yhteispy-rinnötkin elpyivät. Nels Koppala ja Henry Heikkinen muutamien kymmenien tovereiden kera panivat pystyyn työväen haallin Leadwilles-sä, jossa puuhassa toverit yrittivät yötä päivää pienillä varoilla, mutta

UUSIA ROMAANEJA

Rikos ja Rangaistus	1.25
Rakkauten oppikirja75
Tilienpäättäjän Lukemassa40
Turman Talo60
Malva35
Tyhjiä hupulemassa, Reivio95
Sallimus, Voltaire60
Sokkosilla25c
Allkapteeni Rubnikow25c
Vaihdoksissa25c
Kaukaasialainen Tanssijatar25c
Kaunotar25c
Ketä Jumalat Rakastavat25c
Kirottu Talo25c
Tumma Kaunotar25c
Salaisuus25c
Väkevin25c
Jacob Orfin Viimeiset kirjeet ..	.80
Dolores Parka25c
Eriän Kommunin Historia25c
Turha voitto, Tahnehov80
Uskollinen sydän, E. M. Dell	1.60
Vilpas ja kohtalo, Maeterlinck ..	1.60
Vuosisatain vaatimus, Finne	1.25
Villahame, Bordeaux85
Pofat Asialla — M. Lassila85
Nuoruuden Tunnustuksia — Po-tapenko25
Tuulista Verta — Algot Sandberg ..	.40

Tilatkaa osotteella:

Toverin Kirjakauppa

HANNAN Yhdistyneitten Suomalai-ten ompeluseuran kokoukset ovat joka torstai-ilta, klo 8. Kokouksen jälestä vanhaan tanssit. Kahvia. Osote: Box 33, Hanna, Wyo.

HOQUIAMIN S. S. O. ompeluseuran kokoukset pidetään osaston talolla, Ahjoissa, joka torstai, kello 2 j.p.p. Osote: 315—10th St., Hoquiam, Wash.

PORTLANDIN S. S. O:n ompeluse-uran kokoukset pidetään joka kuun ensimmäinen ja kolmas torstai osaston talolla klo 8 illalla. Osote: 719 Monta-na Avenue.

WAUKEGANIN, Ill., S. S. Osaston viralliset kokoukset pidetään joka kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena torstaina, alkaen kello 8 illalla.— Ohjelmakokoukset joka toinen ja nel-jäs torstai, alkaen samoin kello 8.

ABERDEENIN S. S. CLUBIN ompelu-seura kokoontuu joka torstai kello 2 j.p. 713 E. First St.—Tervetuloa.

BRANTWOODIN S. S. Osasto, Box 1, Brantwood, Wis. Osaston kokouk-set joka 2 ja 4 sunnuntai Labor Temp-peillä, kello 2 iltapäivällä.

CLEVELANDIN S. S. OSASTON kir-jeenvaihto-osote on: 4014 Whitman Ave., N. W., Cleveland, Ohio. Koko-ukset pidetään jokaisen kuukauden ensimmäinen ja kolmas tiistai-ilta ha-allilla 1303 W. 58th St. Työkousten jälkeen on keskustelukokous. Ilmatat toimit Edistysyhdistyksen samassa pal-kassa.

FAIRPORTIN S. S. J. OSASTON kir-jeenvaihto-osote on: 414 New 4th St.

JOS OLETTE KIPEÄ

• Pyytäkää VAPAA 5 LAAKEKIRJA — No. 5

Sillä on yli 25 mestien ja naisten tautille sell-tettyä. Kulu nykyisin täydellinen luettelo suoma-laisista kotilääkkeistä. Mistä jokainen voi itse valita sopivan lääkkeen taudilleen; samaten jyrökkin lääkkeitten hinnat y. m.

Lääkkeet eivät ole patenttilääkkeitä, vaan testi-suomalaisia valmistettuja, joita Suomessa on jo käytetty monta kymmentä vuotta.

Tilauksin kirjan saatte vapaasti ja pitkiä sen ella jokaisessa suomalaisessa kodissa, sillä ette tiedä koska sitä tarvitsette, varokaa hembunkki-lääkkeitä ja hembunkki-toivotteita.

—Lignellin Apteekki on suurin—
—Suom. Apteekkilike Yhdysvalloissa—

P. A. LIGNELL CO., Superior, Wis.